

Plan för diskriminering och kränkande behandling

Carl Johanskolan 2019/2020

Innehållsförteckning

<u>Värdegrund och vision</u>	s. 2
<u>Vad säger lagen?</u>	s. 3
<u>Definition av begreppen</u>	s. 5
<u>Ansvarsfördelning</u>	s. 7
<u>Delaktighet</u>	s. 9
<u>Utvärdering läsår 18/19</u>	s. 10
<u>Mål för Carl Johanskolan 2019-2020</u>	s. 11
<u>Framtida aktiviteter för att nå målen</u>	s. 11
<u>Åtgärder</u>	s. 13

Värdegrund och vision

Värdegrund och vision på Carl Johanskolan lutar sig mot barnkonventionens artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras. På Carl Johanskolan är alla unika och lika mycket värda. Skolan förbereder eleverna för framtiden genom att arbeta utifrån Carl Johanskolan tre fokusområden.

- Barnet i fokus
- Trygghet och lärande
- Ett positivt och professionellt bemötande

Vi tar aktivt avstånd från och jobbar aktivt mot all form av kränkningar, diskriminering och trakasserier. Vi vill skapa en miljö där alla känner sig trygga, sedda och respekterade. En miljö som präglas av hänsyn och ömsesidig respekt. Ingen ska behöva utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i skolan. Som elev ska du alltid ha en vuxen att gå till och du ska bli lyssnad på.

Annie Fredriksen

Rektor Carl Johanskolan

Karlsborg

Vad säger lagen?

Skollagen (2010:800) kap 6

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567) trädde i kraft 1 januari 2009. Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning

Även ålder och könsöverskridande identitet är diskrimineringsgrunder men behöver inte behandlas av förskola eller skola. Ingenting hindrar dock att även ålder och könsöverskridande identitet omfattas av arbetet kring ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling”.

Kraven som ställs är att varje enskild verksamhet ska bedriva ett främjande arbete för att främja lagens syfte. Bestämmelserna i diskrimineringslagen och skollagen förbjuder diskriminering och kränkande behandling och ställer krav på att verksamheterna bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. Om trakasserier eller kränkningar äger rum i eller i samband med verksamheten är huvudmannen skyldig att utreda och åtgärda det inträffade. I varje enskild verksamhet ska det finnas en likabehandlingsplan som fångar insatser mot diskriminering och trakasserier. Utöver detta är verksamheterna skyldiga att förebygga och förhindra, utreda och vidta åtgärder mot annan kränkande behandling. Dessa insatser ska fångas i en plan mot kränkande behandling. Mallen fångar båda dessa planer i ett dokument "Plan mot diskriminering och kränkande behandling". Skyldigheterna gäller när personal kränker barn/elever såväl som när barn/elever kränker andra barn/elever.

FN:s barnkonvention

Förutom skollagen (2010:800) kap 6 och diskrimineringslagen (2008:567) ska FN:s barnkonvention genomsyra verksamheten. Artikel 2 lyder: *Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.*

Definition av begreppen

Diskriminering

- Diskriminering är när skolan eller skolbarnomsorg på osakliga grunder behandlar ett barn/en elev sämre än andra barn/elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder. Diskriminering kan till exempel ske genom skolans eller skolbarnomsorgens regler eller rutiner.
- Ett barn/en elev kan också bli diskriminerad om barnet/eleven blir särbehandlad på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Direkt och indirekt diskriminering

- Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.
- Med direkt diskriminering menas att ett barn/en elev missgynnas och det har en direkt koppling till en diskrimineringsgrund.
- Med indirekt diskriminering menas när skolan eller skolbarnomsorgen tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.
- Barn/elev kan inte göra sig skyldig till diskriminering i juridisk mening. (www.do.se)

Kränkande behandling

- är uppträdande som kränker ett barns/en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.
- kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret.
- Både skolpersonal och barn/elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Trakasserier

- är uppträdande som kränker ett barns/en elevs värdighet och som har samband med en diskrimineringsgrund.
- Både skolpersonal och barn/elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.
- Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Trakasserier och kränkande behandling

- Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara fysiska (slag, knuffar), verbala (hot, svordomar, öknamn), psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer), texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, chattforum och meddelanden på olika webbcommunities).

Mobbning (ordet finns inte i lagtexten)

När en person upprepade gånger och över tid, blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer och där det finns en obalans i styrkeförhållandet. En medveten handling (Olweus definition, för mer information läs: <http://olweus.se/>)

Ansvarsfördelning

Huvudmannen är den som är ansvarig för att verksamheten uppfyller sina skyldigheter enligt lag.

Ledningsfunktion

Det är ledningsfunktionens ansvar att:

- se till att all personal, alla barn, elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten i verksamheten.
- se till att personal fullgör de skyldigheter som anges i skollagen (2010:800) 6 kap. 5§ när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.
- se till att det bedrivs ett främjande arbete kring barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning samt annan kränkande behandling.
- årligen upprätta, utvärdera och revidera en ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling” i samarbete med personal.
- se till att det finns rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation av trakasserier och annan kränkande behandling.
- om verksamheten får kännedom om diskriminering eller annan kränkande behandling, ansvara för att utredning skyndsamt genomförs och att åtgärder vidtas.

Personal

All personal har ett ansvar för att främja likabehandling och motverka diskriminering och annan kränkande behandling. Det är inte bara pedagogisk personal som ska omfattas utan även annan som till exempel vaktmästare, lokalvårdare och kökspersonal.

Exempel på vad som kan vara all personals ansvar är att:

- följa verksamhetens ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling”.
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som förmedlas.
- se till att åtgärder vidtas skyndsamt då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks. Den som upptäcker diskriminering eller kränkande behandling anmäler detta omedelbart till rektor. Rektor anmäler i sin tur vidare till huvudmannen.

Vårdnadshavare och elever

- Påtala kränkande behandling, diskriminering och trakasserier som förekommer på skolan.
- Bemöta elever, lärare och övrig personal på ett respektfullt sätt.

Delaktighet

Elevers delaktighet

Elevers delaktighet i arbetet med likabehandling och för att motverka trakasserier och kränkande behandling på Carl Johanskolan ser ut så här:

- Klassråd och elevråd
- Alla elever har möjlighet att lämna in meddelanden med observationer om missförhållanden på skolan. Detta görs skriftligt via lapp. Finns att hämta i lärarrummen. Det går också bra att muntligt berätta för en vuxen på skolan
- Ledningens årliga trivselenkät i klass 7-9. Eleverna diskuterar sedan utfallet i enkäten under klassråd, hur skolan kan bli bättre på att åtgärda de brister som framkommer.

Vårdnadshavares delaktighet

- Carl Johanskolan föräldraråd har möte en gång/termin. Då deltar rektor och ibland någon lärarrepresentant för att informera om arbetet på skolan.
- Vårdnadshavare får möjlighet att kommentera och komma med synpunkter på denna plan innan den beslutas vara färdig.
- Barnets vårdnadshavare har huvudansvaret för barnets uppfostran och utveckling och ska vägleda barnet då han/hon utövar sina rättigheter. (FN:s Barnkonvention art. 5)
- Alla vuxna som befinner sig på skolan har gemensamt ansvar för barnen.

Utvärdering läsår 18/19

Det som fungerat bra

Skolan har under 2018/2019 gått med i organisationen Sveriges elevråd (SVEA), det har stärkt elevernas arbete gällande delaktighet i trygghetsarbetet på skolan. Skyddsronde/trygghetsvandring har skett och skyddsombud har utbildats genom Sveriges elevråd. SVEA var med i uppstartsfasen av elevrådet.

Elevråd träffas en gång i månaden och på elevens valtid har elever kunnat välja fördjupning "skoldemokrati".

Klassråd sker regelbundet med gemensam dagordning för hela skolan.

Grundskoleråd har genomförts en gång per termin, där elever träffar politiker och högre tjänstemän. Detta har lett till att grundskolerådets innehåll kommer förändras, för att bli mer aktivt och göra elevernas röster hörda i kommunen.

Efter enkäten som eleverna gjorde har bussvakt satts in för att trygga upp.

Temadagar om FN- barnkonvention, samt dag för värdegrund och rasism har genomförts.

YAM åk 9 har genomförts, det handlar om psykisk hälsa. Det har genomförts av EHT och skolpsykolog.

För att skapa samanhållning och trygghet åker åk 7 varje år till Tiveden och vandrar. Detta blir en lära känna dag som är uppskattad.

För att öka kunskaper och öka förståelsen om rasism och främlingsfientlighet åker åk 9 till Polen och besöker koncentrationsläger. Denna resa föregås av studier och fördjupning om andra världskriget.

Det som behöver förbättras

Bristar i trygghet och arbetsro när inte ordningsregler följs av lärare och/eller elev.

Elever upplever otrygghet i korridorer och lärare upplever att lektioner störs.

Trygghetsteamet har varit frånvarande vilket orsakat att det varit oklart hur ärenden av kränkande slag ska hanteras.

Det saknas ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa miljö som bygger på respekt och delaktighet.

Mål för Carl Johanskolan 2019-2020

Inom parentes står när och hur målet följs upp

1. En trygg skola där elever och personal trivs, känner trygghet och har arbetsro.

(elevenkät, fokussamtal, medarbetarenkät)

2. Eleverna har meningsfulla och trygga håltimmar, raster.

(elevenkät, fokussamtal)

3. Utveckla arbetet med elevinflytande i kollegiet, så vi har en gemensam bas, samt befästa det hos eleverna.

(elevenkät, fokussamtal)

4. En plan finns och följs gällande struktur på lektioner. Ex. uppstart, mål, slut o.s.v.

(elevenkät, fokussamtal, klassrumsobservationer)

5. Ett trygghetsteam (TT) finns på skolan som stödjer elever och personal vid upprepade eller allvarliga incidenter.

(elevenkät, fokussamtal, medarbetarsamtal)

Framtida aktiviteter för att nå målen

Inom parentes står vilka som ansvarar för att aktiviteterna genomförs.

KF = klassföreståndare

TT = trygghetsteam

EHT = Elevhälsoteam

Mål 1. En trygg skola där elever och personal trivs, känner trygghet och har arbetsro.

1. Fasta punkter på torsdags-APT rörande värdegrund och kränkningar/trakasserier. (rektor)

1. Skolan har tydliga regler för trivsel och ordningsregler som sitter anslagna i varje klassrum. (KF, elever)

1. Etiska samtal – vi talar tillsammans om hur vi ska vara mot varandra.

Använder oss av Värdegrunden.se, genomförs på klassrådstitid

Ämnen tar in del 1 av läroplanen i undervisningen. (KF)

1. Personal kompetensutvecklas utifrån forskningen ”Fullföljda studier” som leds av forskaren Helene Jenvén. (rektor)

1. YAM- utbildning fortsätter för åk 8. (EHT)

Mål 2. En trygg skola där elever och personal trivs, känner trygghet och har arbetsro.

- 2. Inrätta ett aktivitetstorg med deltagare från personal och elever. (rektor)
- 2. Rastvakter ökas vid särskilt utsatta områden, dessa planeras efter genomförd enkät om otrygga platser, genomförs i oktober. (rektor)
- 2. Undersöka möjligheter och på sikt anställa en elevcoach som arbetar förebyggande och följer upp kränkningar. (rektor)

Mål 3. En trygg skola där elever och personal trivs, känner trygghet och har arbetsro.

- 3. Klassråd varje vecka, elevråd en gång i månaden och grundskoleråd träffas en gång/termin. (KF och elevrådsrepresentant)
- 3. Lärare arbetar med modul från skolverket för att få en gemensam bild gällande delaktighet och inflytande. (rektor, ledningsgrupp)

Mål 4. En trygg skola där elever och personal trivs, känner trygghet och har arbetsro.

- 4. Gemensam struktur för undervisning tas fram. (Speciallärarna)
- 4. Fasta platser i klassrummet. (KF)
- 4. Styrda lag- och gruppindelningar i 7-9 på lektionstid. (KF)

Mål 5. En trygg skola där elever och personal trivs, känner trygghet och har arbetsro.

- 5. Trivselenkät i klass 7-9 genomförs i maj. (KF, TT)
- 5. Återkoppling av trivselenkäterna till eleverna (KF)
- 5. Upprättandet av planer och riktlinjer att följa vid kränkningar. (TT)
- 5. TT utvecklar ett arbetssätt för att stödja personal och elever. (TT)

Åtgärder

Att utreda och åtgärda kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Åtgärdstrappan; elev-elev

1. Direkt tillsägelse från vuxen

Detta omfattar alla vuxna som bevittnar något otillåtet. Ett av följande alternativ bör användas:

- a) Den vuxne stannar upp, säger till och går direkt vidare, meddelar klasslärare om händelsen. (Bör användas restriktivt kan användas vid tidsbrist eller när man inte vill ge sig in i, eller tror sig klara av en diskussion.)
- b) Den vuxne stannar upp, säger till, står kvar och är redo att samtala med barn/elev.

Att uppträda på detta sätt, att visa att alla vuxna bryr sig, bygger upp vuxenauctoriteten på skolan.

2. Allvarssamtal

a) Klassföreståndarna har eller får information om kränkning av personal eller elev. Klassföreståndarna talar med den som utsatts för kränkningen, för att klargöra vad som hänt och om det hänt tidigare. De vuxna förklarar för eleven att kränkningar ej får förekomma och att skolan vidtar åtgärder. Tid bestäms för uppföljning. Samtalet dokumenteras och vårdnadshavare kontaktas. Även samtal med VH dokumenteras.

b) Klassföreståndarna har eller får information om kränkning av personal eller elev. Klassföreståndarna talar med den som utsatts för kränkningen och träffar den/de som utfört kränkningen. Om det är flera personer som deltagit talar de vuxna med dem en och en. Förklara att kränkningar inte accepteras och inte heller får förekomma enligt lag, och att de genast ska upphöra. En överenskommelse för hur detta ska gå till görs och tid bestäms för uppföljning. Samtalet dokumenteras och vårdnadshavare kontaktas. Även samtal med VH dokumenteras.

Det som inträffar kan vara något av följande:

- Attack eller övergrepp mot annan elev
- Slagsmål med våld
- Kränkningar och/eller trakasserier mot andra barn/elever
- Kränkningar och/eller trakasserier mot personal
- Skadegörelse och liknande

c) Uppföljningssamtal med inblandade. Om överenskommelse ej följts kontaktas vårdnadshavare ytterligare en gång av mentor och tid för möte med vårdnadshavare bestäms. Mentor beslutar om eleven ska närvara. En ny överenskommelse upprättas.

3. Trygghetsteamet.

a) Om kränkningarna ändå inte upphör kontaktas rektor. Rektor bedömer om ärendet går vidare till trygghetsteamet eller om ärendet går vidare till en elevvårdskonferens. All dokumentation överlämnas till rektor och eventuellt till trygghetsteamet.

b) Personal från trygghetsteamet träffar de inblandade för samtal. Minst 2 ur trygghetsteamet närvarar vid samtalen. Samtalen dokumenteras. Utifrån samtal och händelse (t.ex. våld, utfrysning, ryktesspridning och nätmobbning) gör trygghetsteamet en bedömning av ärendet och hur det ska hanteras. Rektor informeras och tar del av dokumentationen

c) Trygghetsteamet kontaktar inblandade vårdnadshavare och mentor för information om beslut och åtgärder. Samtalen dokumenteras.

d) Om kränkningarna fortfarande inte upphör går ärendet vidare till rektor och skolledning för vidare åtgärder.

Har skadligt våld förekommit kontaktas alltid rektor som första led och polisanmälan görs. Vid behov kontaktas berörda myndigheter (t.ex. socialtjänst, kommun och polis).

4. Annan kränkning

a) Vid kränkande behandling vuxen – barn eller vuxen – vuxen meddelas rektor, som för ärendet vidare. Kommunens övergripande plan mot kränkande behandling träder då in.

Nedanstående mall är en riktlinje, vilken gäller **vid alla former av kränkningar och/eller trakasserier:**

1. Tillsägelse	Personal på skolan
2. Allvarssamtal	Information till berörda föräldrar (klassföreståndare)
3. Allvarssamtal	Föräldrasamtal (TT)
4. Allvarssamtal	Föräldrasamtal Rektor Ev. anmälan (polis, socialtjänst)

I de flesta fall räcker 1. Tillsägelse som enda åtgärd.

Om fallet är mycket allvarligt, alternativt att det är upprepade försyndelser, så blir i stället åtgärd 2 och 3 aktuell.

I sällsynta fall blir åtgärd 4, som rektor svarar för, aktuell.